

صنعت اوراق فشرده چوبی در ترکیه

آذر ماه 98

صنعت اوراق فشرده چوبی در ترکیه

امین آرین، مشاور انجمن کارفرمایان صنایع چوب ایران

مقدمه

بررسی صنعت و بازار اوراق فشرده چوبی کشور ترکیه از جهات مختلف برای صنایع کشورمان حائز اهمیت است. این کشور بعنوان یک کشور همسایه از قرابت های متعدد جغرافیایی و فرهنگی با کشورمان برخوردار است و از نظر الگوی مصرف فراورده های چوبی، مصرف این محصولات در کشورمان تقریباً از الگوی مشابه ترکیه پیروی میکند. الگوی توسعه صنایع چوب نیز در مقیاسی کوچکتر و البته با تاخیری چند ساله به شکلی مشابه ترکیه در کشورمان در حال تکرار است. این کشور بعنوان کشوری پیشرفته در زمینه صنایع اوراق فشرده چوبی و حتی مبلمان و سایر صنایع چوب میتواند بعنوان الگوی توسعه برای صنعت چوب کشور مورد بررسی قرار گیرد. همچنین با توجه به همسایگی دو کشور و واردات قابل توجه اوراق فشرده چوبی و سایر محصولات چوب و مبلمان از این کشور، میتوان صنعت این کشور را بعنوان یک رقیب در بازار ملی و منطقه ای نیز مورد مطالعه قرار داد. موضوع تامین ماده اوایه چوبی مورد نیاز این صنایع نیز با توجه به اهمیت آن در این صنعت موضوع جالب توجهی است که میتواند مورد اقتباس قرار گیرد.

مقاله حاضر ضمن معرفی صنعت اوراق فشرده چوبی کشور ترکیه، شاخص های کلیدی فعالیت آن و جایگاه آن در جهان، نگاهی نیز خواهد داشت بر صنعت مبلمان این کشور بعنوان صنعت مصرف کننده اوراق فشرده چوبی و نیز منابع تامین چوب مورد نیاز این صنعت.

چشم انداز اقتصادی ترکیه

اقتصاد ترکیه با رشد مداوم خود، در طی 15 سال گذشته عملکرد چشمگیری داشته است. استراتژی کلان اقتصادی صحیح، سیاست های مالی محتاطانه و اصلاحات ساختاری اساسی، همگی در پیوستگی ترکیه در اقتصاد جهانی نقش داشته اند و در عین حال این کشور را به یکی از مقاصد اصلی سرمایه گذاری مستقیم خارجی تبدیل کرده است.

اطلاعات عمومی اقتصادی ترکیه در سال 2018

نام رسمی کشور: جمهوری ترکیه

جمعیت: 82 میلیون نفر (2018)

نیروی کار: 32.3 میلیون نفر (2018)

متوسط سن: 32 سال (2018)

کشورهای همسایه: بلغارستان، یونان، سوریه، عراق، ایران، آذربایجان، ارمنستان، گرجستان

تولید ناخالص داخلی: 784 میلیارد دلار (2018)

ارزش صادرات: 168 میلیارد دلار (2018)

ارزش واردات: 223 میلیارد دلار (2018)

عمده بازرهای صادراتی: آلمان (9.6٪)، انگلستان (6.6٪)، ایتالیا (5.7٪)، عراق (5.0٪)، ایالات متحده (4.9٪)، اسپانیا (4.6٪)، فرانسه (4.3٪)

منابع عمده واردات: روسیه (9.6٪)، چین (6.6٪)، آلمان (5.7٪)، ایالات متحده (5.0٪)، ایتالیا (4.9٪)، هند (4.6٪)، انگلستان (4.3٪)

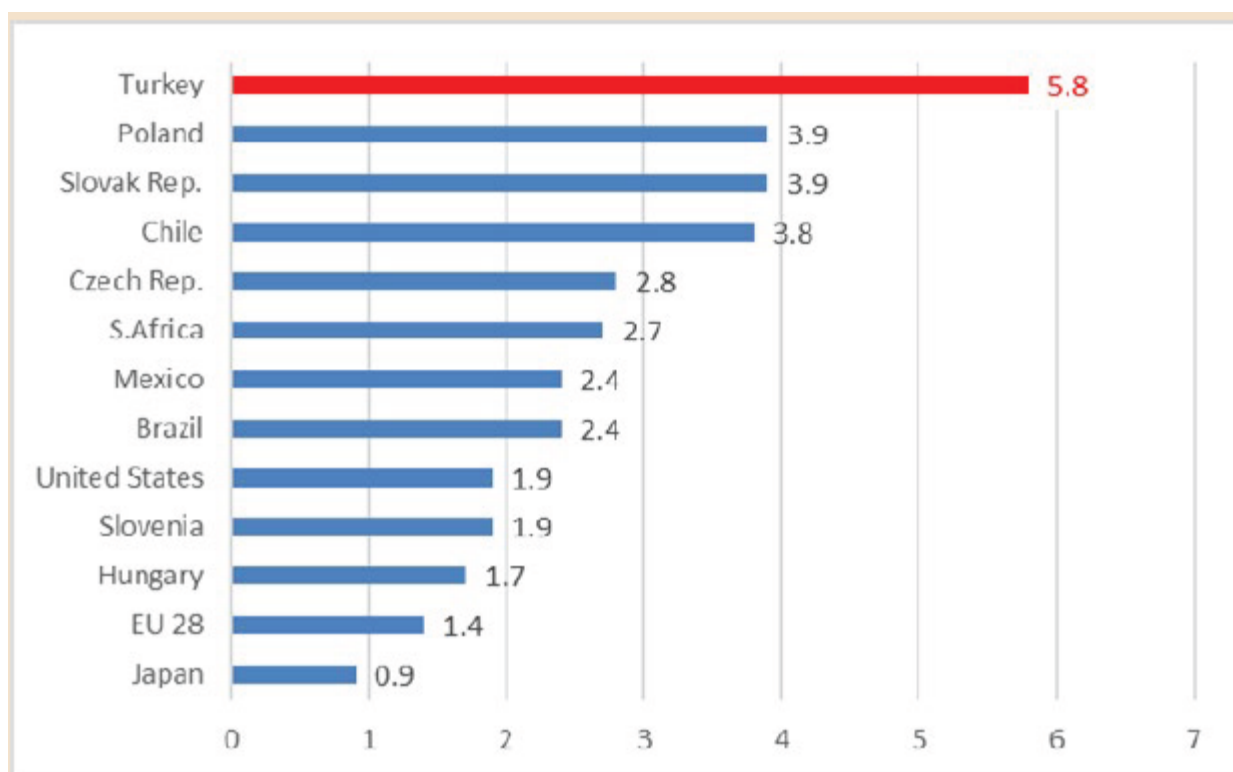
موافقت نامه های تجاری: موافقت نامه اتحادیه گمرکی با اتحادیه اروپا، موافقت نامه تجارت آزاد با آلبانی، بوسنی هرزگوین، شیلی، کشورهای عضو EFTA (سوئیس، نروژ، ایسلند و لیختن اشتاین)، جزایر فارو، غنا، کوزوو، لبنان، مصر، گرجستان، اسرائیل، اردن، سنگاپور، کره جنوبی، سوریه، مقدونیه، مالزی، موریتانی، مولداوی، مونته نگرو، مراکش، فلسطین، صربستان، سودان، تونس

اقتصاد ترکیه با نرخ رشد متوسط تولید ناخالص داخلی واقعی سالانه 5.8٪ از سال 2003 تا 2017 رشد داشته است. رشد اقتصادی تا شروع سه ماهه سوم سال 2018 به بالاترین حد خود ادامه داد اما علائمی وجود دارد که نشان می دهد اقتصاد به دلیل وخامت سریع در شرایط خارجی به حالت بحران سقوط کرده است. آسیب پذیری هایی همچون کسری بالای حساب جاری، افزایش بدهی های خارجی (چه به ارزهای خارجی و چه داخلی)، تورم بالا و رو به رشد و نرخ بیکاری بالا در طول سال های گذشته ایجاد شده بود. تغییر تمایل سرمایه گذاران نسبت به اقتصادهای بازار نوظهور

و همچنین افزایش نرخ بهره در بازارهای توسعه یافته و عدم اطمینان از سیاست ناشی از تحولات سیاسی ، این آسیب پذیری ها را به نقطه اوج رساند و لیر ترکیه از ابتدای سال 2018 حدود 35٪ در مقایسه با یورو سقوط کرد. نمودار زیر متوسط نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی ترکیه در پانزده سال گذشته را در مقایسه با کشورهای منتخب نشان میدهد.

متوسط رشد سالانه تولید ناخالص داخلی واقعی (٪) 2003-2017

تخمین زده می شود که رشد تولید ناخالص داخلی از 7.4٪ در سال 2017 به 3.8٪ در سال 2018 کاهش یافته است. با این حال ، به دلیل اثرات منتقل شده از نیمه پایانی 2018 ، تولید ناخالص داخلی واقعی ترکیه 1.5 درصد در سال 2019 پیش بینی می شود. سرمایه گذاری در بخش ساخت و ساز ، که در سالهای اخیر از اهمیت بسیاری بعنوان موتور محرک اقتصاد برخوردار بوده است، احتمالاً بیشترین تأثیر را خواهد دید ، زیرا پروژه های بزرگ زیرساختی توسط دولت به حالت تعلیق درآمده است. از آنجا که خانوارها برای تأمین مالی خرید خانه به طور فزاینده ای با چالشهای مالی مواجه شده اند، پیش بینی می شود که ساخت و ساز مسکن دچار کاهش زیادی گردد. تشویق ایرانیان و سایر اتباع خارجی برای خرید مسکن در ترکیه نیز در راستای تلاش برای براه انداختن بخش ساختمان بعنوان موتور محرک اقتصادی این کشور است. سرمایه گذاری های لازم برای ادامه روند رو به رشد در بخش تولید نیز به تعویق افتاده است.

انتظار می رود صادرات بخشی از افت تقاضای داخلی را جبران کرده و باعث بهبود نسبی در ترازنامه شرکتهای بدهکار گردد.

انتظار می رود که بخش شرکتهای غیر ساختمانی بهبود خود را از سال 2020 آغاز کنند چرا که این شرکتهای در حال سازگار نمودن خود با شرایط جدید و سخت تر تأمین مالی و دشواری های تأمین اعتبار هستند. پیش بینی می شود شرایط مالی و تأمین اعتبار تا پایان سال 2019 عادی شود، که می بایست منجر به رشد سرمایه گذاری به تدریج در سال 2020 در بخش های تولیدی و ساختمانی شود. انتظار می رود که بازار کار از اواخر سال 2019 بهبود یابد و بیشتر متاثر از تقاضای مصرف خارجی و داخلی و بهبود بازار کار است. این تحولات می بایست به افزایش تولید ناخالص داخلی واقعی تا 3٪ در سال 2020 منجر گردد.

صنعت اوراق فشرده چوبی در ترکیه

بخش اوراق فشرده چوبی ترکیه شامل 21 تولیدکننده مختلف است که در 32 مکان مختلف در ترکیه تولید می کنند. مجموع ظرفیت تولید نئوپان، MDF و OSB این تولیدکنندگان تا 12.4 میلیون متر مکعب در سال را نشان می دهد. شکل زیر شرکتهای تولید کننده نئوپان و MDF ترکیه و محل استقرار کارخانجات آنها را در این کشور نشان میدهد.

TURKEY

Particleboard:

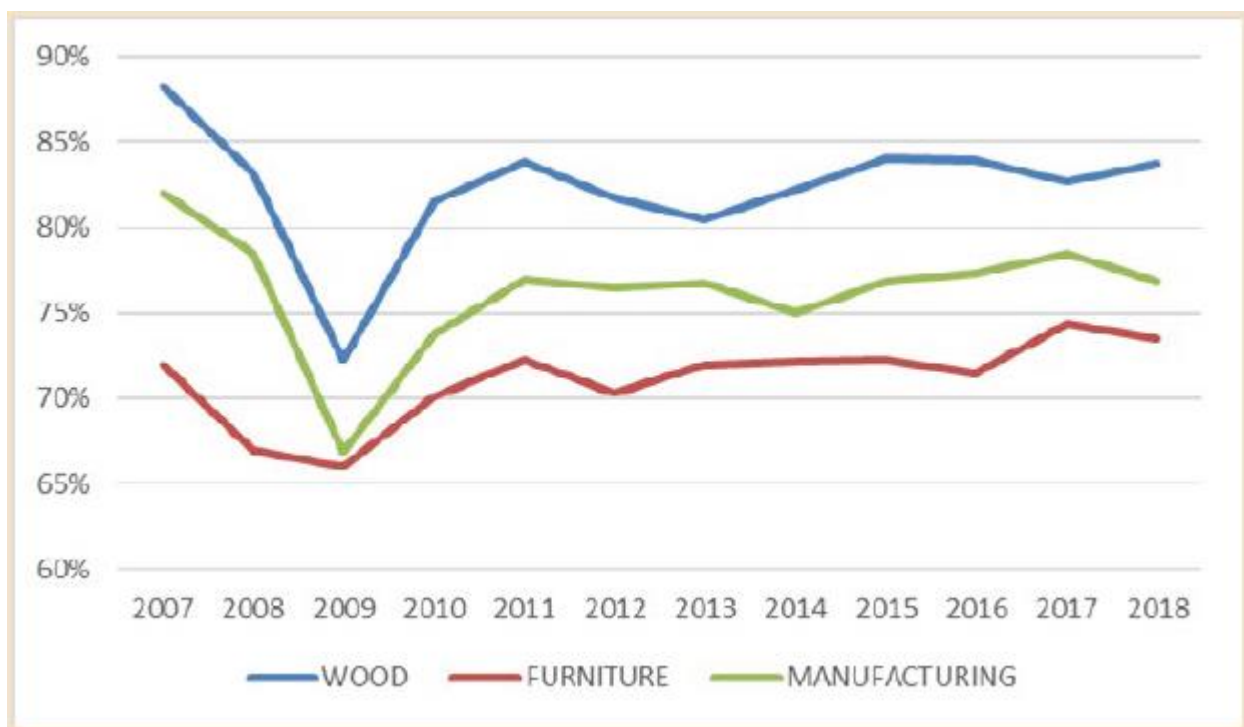
1. Teverpan
2. Ittaş
3. Serdar Ağa
4. Starwood
5. Kastamonu Entegre
6. Yıldız Sunta
7. Yıldız Entegre
8. Kastamonu Entegre
9. S.F.C. Kronospan
10. Kastamonu Entegre
11. Vezir Ağa
12. Kastamonu Entegre
13. Foça Sunta
14. Yıldız Entegre
15. Yonsan
16. Setaş
17. Oma
18. Suntasan/Küpeliler
19. Kastamonu Entegre

MDF:

20. Teverpan
21. Serdar Ağa
22. Starwood
23. Kastamonu Entegre
24. Yıldız Entegre
25. Yıldız Sunta
26. Çamsan
27. Divapan
28. Bolu Lif
29. Kastamonu Entegre
30. S.F.C. Kronospan
31. Vezir Ağa
32. Çamsan A.Ş.
33. Selolit A.Ş.
34. Yıldız Entegre
35. Kastamonu Entegre
36. Beypan Kayseri
37. Kastamonu Adana

میزان استفاده از ظرفیت در صنعت اوراق فشرده چوبی ترکیه حدود 85٪ بوده و تولید واقعی اندکی بیش از 10 میلیون متر مکعب در سال 2018 برآورد شده است. در سال گذشته ارزش تولید مبلمان و اوراق فشرده چوبی ترکیه حدود 10 میلیارد دلار بوده ، در حالی که ارزش صادرات این محصولات در همین سال (2018) معادل 3.1 میلیارد دلار بوده است. این دو بخش بطور مستقیم و غیرمستقیم برای 1 میلیون نفر اشتغال ایجاد می کنند. همانگونه که در نمودار زیر مشاهده میشود، نسبت استفاده از ظرفیت در صنایع چوب و مبلمان ترکیه در دوازده سال گذشته بیش از متوسط این نسبت در صنایع تولیدی این کشور می باشد.

نسبت های استفاده از ظرفیت برای صنایع منتخب (چوب، مبلمان و صنایع تولیدی)

ترکیه 5٪ از کل MDF و تخته خرده چوب و 10٪ کفپوش لمینت جهان را تولید می کند. با این ظرفیت ها ترکیه به صورت زیر رده بندی می گردد:

تولید MDF

- رتبه اول در اروپا

• دوم در جهان

تولید تخته خرده چوب

• سوم در اروپا

• پنجم در جهان

تولید کفیوش لمینیت

• دوم در اروپا

• سوم در جهان

آمار تولید و تجارت اوراق فشرده چوبی ترکیه در سال 2018

صادرات	واردات	تولید	
900,000	60,000	4,000,000	تخته خرده چوب (M3)
800,000	50,000	6,000,000	ام دی اف (M3)
12,000,000	3,000,000	120,000,000	کفیوش لمینیت (M2)

دو شرکت از شرکتهای تولید کننده اوراق فشرده چوبی ترکیه در فهرست بازیگران اصلی این صنعت در جهان قرار دارند. شرکتهای Yildız Entegre و Kastamonu Entegre نه تنها در ترکیه از تولید کنندگان بزرگ اوراق فشرده چوبی هستند بلکه فعالیتهای خود را در خارج از کشور نیز گسترش داده اند. شرکت Kastamonu Entegre در روسیه MDF و در بلغارستان و رومانی تخته خرده چوب تولید می کند و پس از مالکیت دارایی های Gruppo Trombini در سال 2017 ، تولید تخته خرده چوب در ایتالیا را نیز را آغاز کرده است.

Yildız Entegre دارای کارخانه MDF در رومانی و کارخانه تخته خرده چوب در اسلونی می باشد. با احتساب فعالیت های تولیدی بین المللی ، کل ظرفیت تولید MDF و تخته خرده چوب شرکتهای ترکیه ای 16 میلیون متر مکعب در سال می باشد. اوراق فشرده چوبی در ترکیه عمدتاً در بخش مبلمان 75٪ ، در کاربردهای دکوراسیون 13٪ و در ساختمان 12٪ ، مورد استفاده قرار می گیرد.

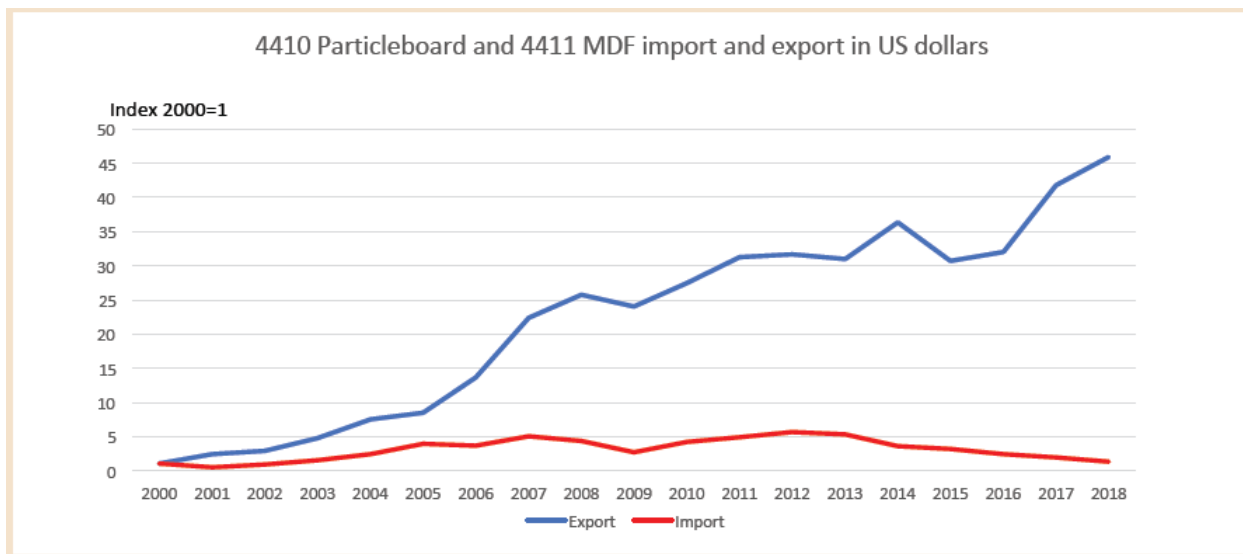

وضعیت بازار اوراق فشرده چوبی در ترکیه در سال 2018

پس از سرمایه گذاری ها و نوسازی های قابل توجه صورت گرفته در 15 سال گذشته ، ترکیه در حال حاضر صادرکننده بزرگ MDF و تخته خرده چوب می باشد. تا سال 2018 ، ترکیه بیش از 20٪ از کل تولید خود را صادر کرده است. در سال 2018 ، لیر ترکیه ارزش خود را در برابر دلار و یورو به طور چشمگیری از دست داد. از آنجا که این صنعت بخش مهمی از مواد اولیه را از خارج وارد می کند ، تولیدکنندگان از افزایش هزینه های تولید رنج می برند. این کار با کند شدن اقتصاد ترکیه همراه بود و باعث شد سال 2018 سال سختی برای صنعت باشد. با این حال ، شرکت های تولید کننده اوراق فشرده چوبی مستقر در ترکیه توانستند با بهره گیری از مزیت نرخ ارز صادرات خود را افزایش دهند. همچنین یارانه های مختلف دولتی مانند کاهش مالیات بر ارزش افزوده در بخش مبلمان ، تقاضای داخلی را در سطح مشخصی حفظ کرد.

نمودار زیر نشان دهنده رشد فزاینده صادرات اوراق فشرده چوبی از ترکیه طی سالهای گذشته، همراه با ثبات نسبی در مقدار واردات این محصولات میباشد.

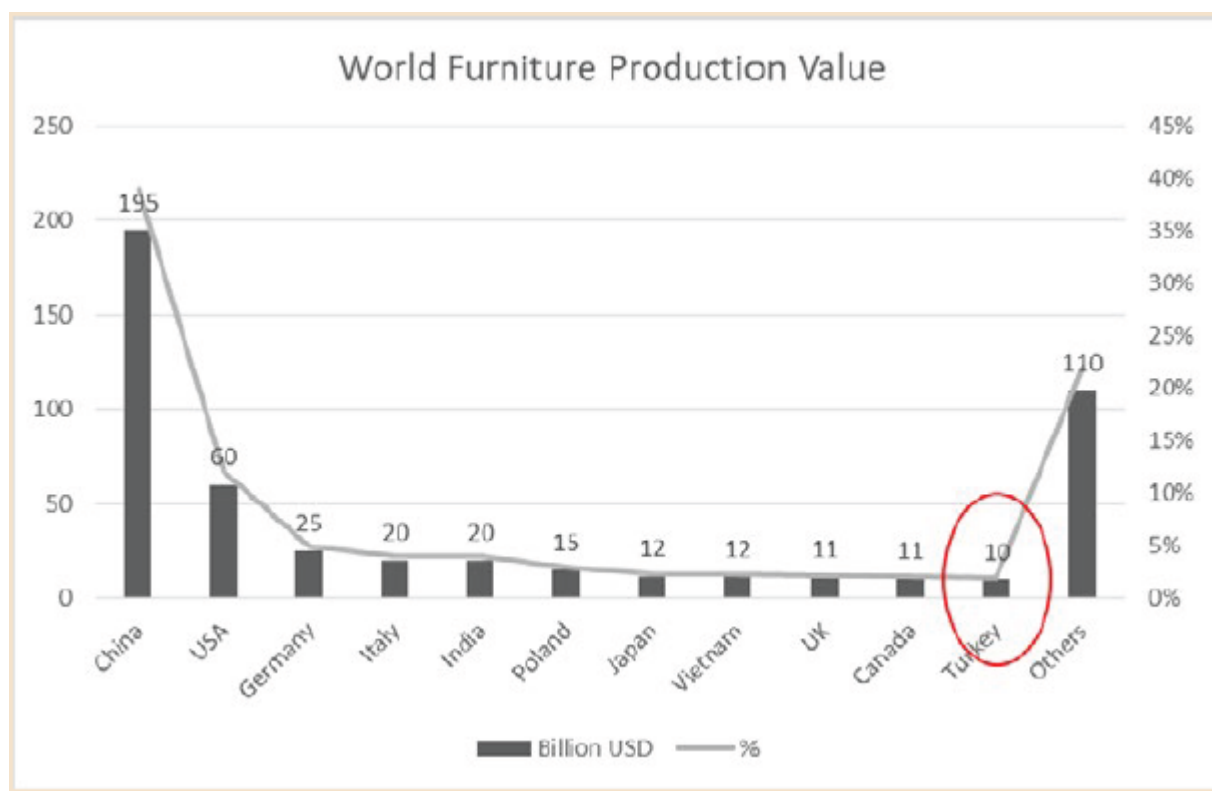
نمودار تجارت خارجی در تخته خرده چوب و MDF

صنعت مبلمان در ترکیه

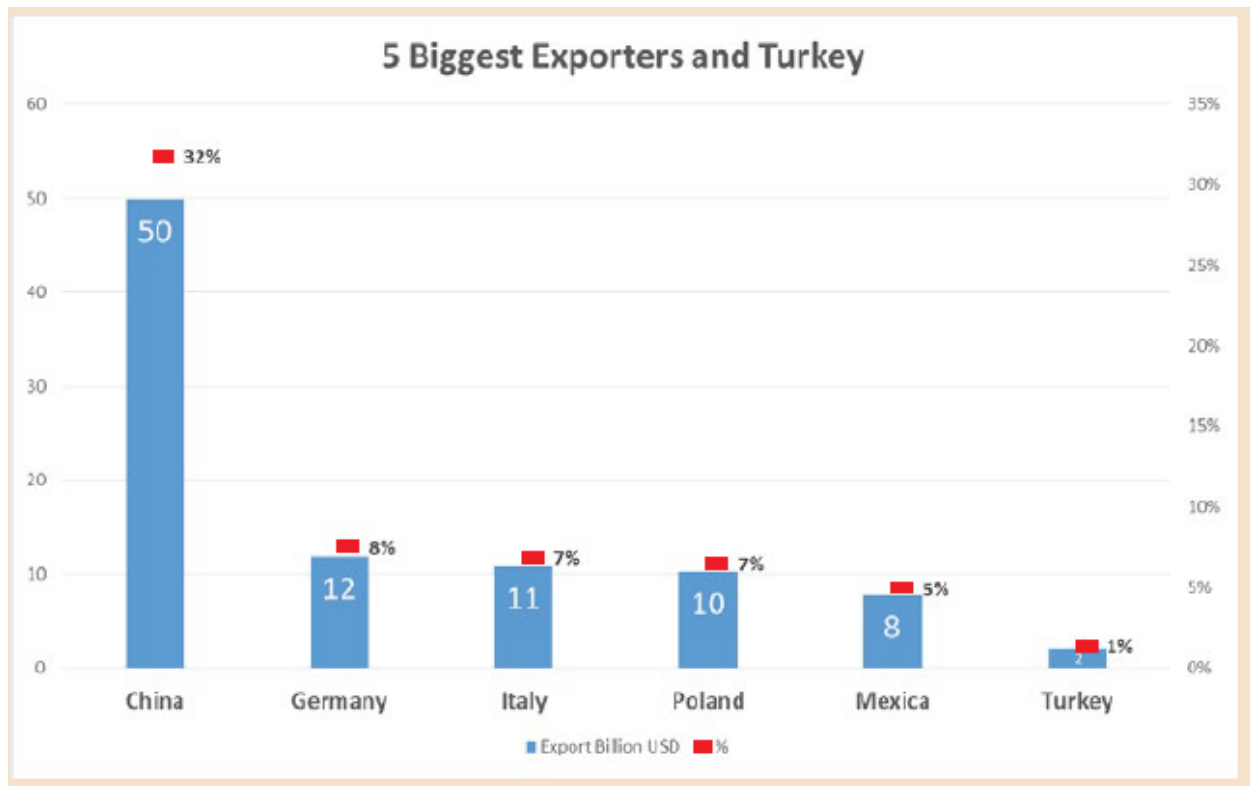
ارزش بازار جهانی مبلمان حدود 500 میلیارد دلار تخمین زده می شود که ترکیه با تولید سالانه مبلمان به ارزش 10 میلیارد دلار، 2٪ از این بازار را به خود اختصاص داده است. نمودار زیر جایگاه صنعت تولید مبلمان ترکیه را در بین تولید کنندگان مطرح مبلمان جهان نشان میدهد.

نمودار ارزش تولید مبلمان در جهان

ترکیه به عنوان پانزدهمین صادرکننده بزرگ مبلمان در جهان ، با دو میلیارد دلار صادرات در سال، حدود یک درصد از صادرات جهانی این محصول را به خود اختصاص داده است. در سال 2018 صنعت مبلمان توانست صادرات خود را از نظر دلاری 15 درصد افزایش دهد. علاوه بر این ، ارزش واحد صادرات به دلار در هر کیلوگرم نیز هر سال افزایش می یابد که نشان از افزایش ارزش افزوده تولید و صادرات این محصول دارد. ترکیه صادر کننده مطلق در بخش مبلمان است. در نمودار زیر جایگاه صادراتی صنعت مبلمان ترکیه در کنار پنج صادر کننده عمده این محصول در جهان نشان داده شده است.

صادرکنندگان عمده مبلمان در جهان (ارزش صادرات و سهم بازار)

صنعت تخته خرده چوب در ترکیه

تولید تخته خرده چوب در ترکیه در سال 2018 با 3.6 درصد کاهش نسبت به سال گذشته به 4 میلیون متر مکعب رسیده است. با این وجود پیش بینی می شود در سال 2019 در همین سطح تثبیت شود. واردات این محصول اما کاهش یافته (21٪-) در حالی که صادرات آن 61٪ رشد داشته است. بنابراین ، انتظار می رود که ترکیه همچنان صادرکننده عمده و مطلق تخته خرده چوب باقی بماند. میزان مصرف تخته خرده چوب در این کشور با کاهش 13.8٪ به 3.16 میلیون متر مکعب رسیده است و انتظار می رود در سال 2019 با شیب ملایم تری (0.6٪-) کاهش یابد.

نئوپان تولید شده در ترکیه عمدتاً بصورت صفحات ملامینه (70٪) و تخته خرده چوب خام (27٪) تولید میشوند ، در حالی که مابقی تولید به تخته های مقاوم در برابر رطوبت و مقاوم در برابر آتش و به ترتیب 2٪ و 1٪ اختصاص داده شده است.

بخش عمده فروش این محصول در سال 2018 به عمده فروشان (60٪) بوده و فروش مستقیم به صنعت (35٪) بوده است. تاکنون مهمترین مصرف نهایی نئوپان در ترکیه مربوط به صنعت مبلمان (90٪) بوده و 10٪ باقی مانده آن در صنعت ساختمان به کار رفته است.

به دلیل بسته شدن یکی از کارخانجات نئوپان در سال 2017، ظرفیت تولید در این سال با 500,000 متر مکعب کاهش به 4.8 میلیون متر مکعب رسیده است. با این حال، در سال 2018 ظرفیت تولید پس از افزایش ظرفیت دوباره 430,000 متر مکعبی افزایش یافته و پیش بینی می شود در سال 2019 در سطح 5.2 میلیون متر مکعب تثبیت شود.

شاخص های کلیدی صنعت تخته خرده چوب در ترکیه (1000 متر مکعب) بین سالهای 2015-2019

2019*	18/17	2018	2017	2016	2015	
4,000	-3.6%	4,000	4,150	4,200	4,360	تولید
40	-21.1%	60	76	78	100	واردات
900	60.7%	900	560	554	410	صادرات
3,140	-13.8%	3,160	3,666	3,724	4,050	مصرف
5,242	9.0%	5,242	4,810	5,300	5,100	ظرفیت

* پیش بینی

صنعت MDF در ترکیه

تولید MDF در سال 2018 در سایه افزایش مداوم ظرفیت تولید، در 5.6 میلیون متر مکعب پایدار ماند. در سال 2017، رشد شدید تولید داخلی منجر به کاهش شدید واردات (43.8٪-) گردید در حالی که صادرات افزایش یافت (41.5٪+). بنابراین، ترکیه موقعیت صادرات خالص خود را در سال 2017 تقویت کرد.

همین روند در سال 2018 با افت واردات 48 درصدی ادامه یافت، در حالی که صادرات 6.7 درصد رشد داشته است. از طرف دیگر، مصرف MDF در ترکیه در سال 2018 با 2٪ کاهش به تقریباً 4.9 میلیون متر مکعب رسیده است. پیش بینی می شود که در سال 2019 میزان مصرف 2.3٪ کاهش یابد و به 4.7 میلیون متر مکعب برسد که احتمالاً واردات (23٪-) و یا حتی بیشتر کاهش خواهد یافت.

پیش بینی می شود ظرفیت تولید در سایه کاهش تولید 1/8 درصدی، پایدار بماند و به 5.5 میلیون متر مکعب برسد. همچنین پیش بینی می شود صادرات به میزان 800,000 متر مکعب در سال 2019 تثبیت شود.

MDF ترکیه عمدتاً به صورت صفحات ملامینه (65٪) و MDF خام (25٪) تولید می شود، در حالی که مابقی مربوط به مصرف با روکش چوبی (5٪)، HPL (2٪)، MDF مقاوم در برابر رطوبت (2٪) و MDF مقاوم در برابر آتش (1٪) می شود.

در مورد ضخامت، 60٪ MDF تولیدی در ترکیه بیش از 9 میلی متر بوده، در حالی که دسته بندی های 5 تا 9 میلی متر و کمتر از 5 mm به ترتیب 25٪ و 15٪ بوده است.

سهم عمده تولید در سال 2018 به مصرف مبلمان (65٪)، کفپوش لمینیت (20٪) و پروفیل ها (10٪) مورد استفاده قرار گرفته و 5٪ باقی مانده به صنعت ساختمان اختصاص داده شده است.

شاخص های کلیدی صنعت MDF در ترکیه (1000 متر مکعب) بین سالهای 2015-2019

2019*	18/17	2018	2017	2016	2015	
5,500	0.0%	5,600	5,600	5,000	4,770	تولید
40	-48.0%	52	100	178	404	واردات
800	6.7%	800	750	530	610	صادرات
4,740	-2.0%	4,852	4,950	4,648	4,564	مصرف
,1637	0.6%	7,163	7,120	5,900	5,860	ظرفیت

* پیش بینی

صنعت تخته لایه در ترکیه

براساس آمار مندرج در گزارشات کمیسیون اقتصادی اتحادیه اروپا، تولید تخته لایه در ترکیه حدود 120,000 متر مکعب در سال را نشان می دهد. ماده اولیه اصلی که برای تولید تخته لایه استفاده می شود، چوب صنوبر است. فقط 10٪ از تولید تخته لایه صادر می شود. میزان مصرف داخلی تقریباً 300000 متر مکعب است، به این معنی که ترکیه وارد کننده تخته لایه می باشد. پنج کشور اولی که تخته لایه به ترکیه صادر می کنند، شامل روسیه (45٪)، ویتنام (13٪)، لتونی (9٪) و اوکراین (9٪) هستند.

تامین مواد اولیه

براساس آمار دولتی ترکیه، سطح جنگلهای این کشور 21.2 میلیون هکتار میباشد که حدود 25 درصد مساحت کشور را اشغال کرده است. از این مقدار جنگل، 10.1 میلیون هکتار بعنوان جنگلهای با کارکرد اقتصادی، 10.4 میلیون هکتار بعنوان جنگلهای با کارکرد اکولوژیک و 0.7 میلیون هکتار هم بعنوان جنگلهای با کارکرد اجتماعی تقسیم بندی شده اند. 60 درصد سطح جنگلهای ترکیه را جنگلهای با وضعیت عادی و 40 درصد آنرا جنگلهای آسیب دیده و تخریب شده پوشش داده است. مقدار 99 درصد کل جنگلهای کشور در مالکیت دولت و یک درصد آنها در مالکیت بخش خصوصی هستند. حجم سرپا چوب موجود در جنگلهای ترکیه حدود دو میلیارد متر مکعب برآورد شده است. مقدار رویش سالانه جنگلهای این کشور 36.3 میلیون مترمکعب در سال میباشد در حالی که مجوز برداشت صادره توسط دولت مقدار 16.3 میلیون مترمکعب در سال میباشد که اکثریاش مشتمل بر چوبهای کم ارزش و چیپسی میباشد.

زراعت چوب با گونه صنوبر در سالهای اخیر گسترش خوبی را در کشور ترکیه داشته است. سطح زیر کشت صنوبر در این کشور در حال حاضر حدود 200 هزار هکتار میباشد که سالانه حدود 5.5 میلیون متر مکعب چوب از آنها استحصال میشود. از این مقدار 3.5 میلیون متر مکعب در سال به مصرف صنایع چوب می رسد و 2 میلیون متر مکعب نیز بعنوان سوخت مورد مصرف قرار میگیرد. قاچاق چوب نیز در این کشور رواج داشته و تامین کننده 4 – 5 میلیون متر مکعب از نیاز بازار در سال می باشد. منبع دیگر تامین چوب مورد نیاز صنایع این کشور چوب آلات باغی هستند. همه ساله حدود 2 تا 3 میلیون متر مکعب از این نوع چوب مورد مصرف صنایع قرار میگیرد. در نهایت واردات چوب نیز بعنوان یکی از منابع مهم تامین مواد اولیه صنایع اوراق فشرده چوبی ترکیه میباشد که سالانه بیش از 2.5 میلیون متر مکعب میباشد. کشور ترکیه سومین وارد کننده چیپس چوب جهان پس از ژاپن و چین میباشد. عمده واردات چیپس چوب ترکیه از کشورهای امریکا، برزیل، شیلی، کانادا و اوکراین میباشد.

کارخانه نئوپان Pomposa شرکت *Kastamonu Italia SRL*